

Hyperco oy

Kirjallinen asiantuntijalausunto

Eduskunnan valtiovarainvaliokunnan verojaostolle 18.11.2025

HE 156/2025 vp - Hallituksen esitys sähkön ja eräiden polttoaineiden valmisteverosta annetun lain eräiden säännösten kumoamisesta

Johdanto

Hyperco kiittää valtiovarainvaliokunnan verojaostoa mahdollisuudesta lausua hallituksen esityksestä *HE 156/2025 vp*, joka koskee sähkön ja eräiden polttoaineiden valmisteverosta annetun lain eräiden säännösten kumoamista.

Hyperco on suomalainen 2020 perustettu datakeskusten kehittämiseen ja operointiin keskittyvä kasvuyritys, joka kehittää isoja konesalihankkeita Suomessa ja muissa pohjoismaissa yhteistyössä suurien kansainvälisten teknologiayhtiöiden kanssa.

Hypercolla on parhaillaan useita merkittäviä hankkeita Suomessa, ja yhtiö käy jatkuvaa vuoropuhelua suurten kansainvälisten datakeskuskäyttäjien kanssa. Hypercon lähtökohtana on toimia pitkäjänteisenä, erikoistuneena kehittäjänä ja vuokranantajana isoille datakeskuskäyttäjille.

Hyperco on aktiivisesti osallistunut datatalouden tiekarttatyöhön. Hyperco on jatkossakin mielellään päättäjien käytettävissä kaikissa datatalouden, konesalitoimialan ja investointiympäristön kehittämiseen liittyvissä kysymyksissä.

Yhteenveto lausunnosta

Hallituksen esitys nostaa datakeskusten sähkön veron alemmasta sähköveroluokasta (0,05 snt/kWh) yleiseen sähköveroluokkaan (2,24 snt/kWh) 1.7.2026 alkaen. Muutos on huomattava ja kohdistuu toimialaan, jonka investointiprosessit ovat pitkäkestoisia ja kansainvälisesti erittäin kilpailtuja.

Hyperco ja useat alan toimijat osallistuivat lakiesityksen aikaisempaan lausuntokierrokseen keväällä 2025 ja toivat tuolloin esiin huolensa veromuutoksen vaikutuksista datakeskusalan toiminta- ja investointiympäristöön.

Lausuntopalautteessa korostettiin erityisesti toimintaympäristön ennakoitavuutta sekä sitä, että äkillinen ja merkittävä kustannusmuutos heikentää Suomen suhteellista kilpailukykyä kansainvälisessä vertailussa.

Tilanne on sittemmin muuttunut, sillä Orpon hallitus on ilmoittanut toteuttavansa veromuutoksen suunnitellusti, mutta valmistelewansa rinnalle uuden tukimallin, jonka tarkoituksena on kompensoida veromuutoksen vaikutuksia ja turvata investointien

toteutuminen Suomessa. Hyperco pitää tätä linjausta tärkeänä ja huomioi sen tässä lausunnossa.

Yleisesti Suomella on juuri nyt poikkeuksellisen suotuisa tilaisuus houkutella miljardiluokan datakeskusinvestointeja, joilla on merkittäviä vaikutuksia työllisyyteen, verokertymään, huoltovarmuuteen, datakeskusosaamiseen ja suomalaisten yritysten globaaliin kasvuun.

Hyperco katsoo, että veromuutoksen rinnalle tulee viivytyksettä rakentaa ennustettava, tasapuolinen ja kohdennettu tukimekanismi, jotta Suomi säilyttää kilpailukykinsä datakeskus- ja tekoälyinvestointien sijaintimaana.

Vaikutukset investointeihin ja kilpailukykyyn

Datakeskusinvestoinnit ovat miljardiluokan hankkeita, ja niiden sijaintipäätökset perustuvat ennen kaikkea sähkön hintaan ja varmaan saatavuuteen, lupaprosessien ennakoitavuuteen sekä poliittisen toimintaympäristön vakauteen.

Suomen kilpailuasema on viime vuosina parantunut ennen kaikkea kilpailijamaiden sähköverkkokapeikkojen vuoksi. Tämä on todennäköisesti väliaikainen etu, sillä kilpailijamaat kuten Ruotsi, Norja ja Tanska investoivat parhaillaan voimakkaasti energiainfrastruktuuriin parantaakseen sähkön saatavuutta. Kilpailu suurista datakeskusinvestoinneista ja -hankkeista tulee lähivuosina todennäköisesti kiristymään merkittävästi.

Suomen selkeimmistä kilpailijamaista Ruotsilla ja Norjalla on vahvemmat kuituyhteydet ja edullisempi maantieteellinen sijainti.. Näistä syistä Suomi tarvitsee selkeän kustannusedun erityisesti sähköverotuksessa ja sähkön saatavuudessa, jotta se olisi pohjoismaisessa vertailussa varteenotettava vaihtoehto. Jos sähköverotus nostaa sähkön kokonaishinnan lähelle kilpailijamaiden tasoa ilman muuta kompensatiota, Suomen suhteellinen kilpailukyvy investointikohteena heikkenee tuntuvasti.

Pohjoismaat toimivat myös jatkuvasti enenevissä määrin yhteisessä, integroidussa sähköjärjestelmässä. Tästä syystä datakeskusten mahdolliset kuormitus- ja joustovaikutukset kohdistuvat Suomeen riippumatta siitä, sijoittuvatko investoinnit Suomeen, Ruotsiin tai Norjaan.

Mikäli datakeskukset rakennetaan kilpailijamaiden alueelle, sähköjärjestelmän tekniset vaikutukset näkyvät Suomessa, mutta investointien työllisyys-, verotulo- ja innovaatiovaikutukset jäävät syntymättä. Sähköveron kiristäminen ei siten hillitse sähköverkon kokonaiskuormitusta, mutta voi siirtää investointeja pois Suomesta.

Datakeskushankkeiden suunnittelu ja asiakasneuvottelut kestävät hankkeesta riippuen 3-7 vuotta. Vuokrasopimusten syntyminen edellyttää, että kaikki tarvittavat

viranomaisluvut hankkeen toteuttamiseen on saatu sekä että maan investointiympäristö on selkeä ja ennustettava.

Äkillinen 44-kertainen veronkorotus ilman selkeää ja ennakoitavaa tukimekanismia kesken useiden meneillään olevien neuvottelujen lisää epävarmuutta hankkeiden kustannusarvioihin, rahoituspäätöksiin, aikataulutettuihin sähköliittymiin ja kansainvälisten asiakkaiden sitoutumiseen.

Erityisesti uudet kansainväliset nopeasti kasvavat tekoälylaskentaan keskittyvät yritykset eivät useimmiten rakenna omia datakeskuksiaan, vaan vuokraavat kapasiteetin konesalitoimijalta kuten Hypercolta. Tästä syystä tulevan tukijärjestelmän tulee kohdella tasapuolisesti sekä vuokrattavia konesaleja että loppukäyttäjien itse omistamia keskuksia.

Datakeskukset työllistävät sekä suoraan että välillisesti merkittävästi, ja erityisesti niiden epäsuorat vaikutukset ovat laajoja. Rakennusvaihe työllistää laajasti kotimaista infra-, sähkö-, teknologia- ja palveluosaamista, ja toimintavaiheessa konesalit synnyttävät pysyvän ekosysteemin, joka vahvistaa Suomen digitaalista kilpailukykyä ja luo uusia vientimahdollisuuksia suomalaisille teknologiayrityksille. Investointien siirtyminen muualle Pohjoismaihin heikentäisi näitä vaikutuksia, vaikka sähköjärjestelmän kuormitusvaikutukset jäisivät edelleen Suomeen.

Arvio hallituksen esityksestä ja uudesta tukimuodosta

Esitys siirtää datakeskusten sähkön verotuksen alemmasta sähköveroluokasta yleiseen veroluokkaan 1.7.2026 alkaen. Samaan aikaan hallitus valmistelee uutta datakeskussektoriin kohdistuvaa tukimekanismia, jonka on määrä tulla voimaan syksyllä 2026. Tuki on kuitenkin vielä keskeneräinen, eikä sen sisällöstä ole saatavilla luonnoksia tai kriteeristöä.

Aikataulu, jossa veronkorotus toteutetaan ennen uuden tukimallin määrittelyä, lisää epävarmuutta investointiympäristöön. Kansainväliset sijoittajat seuraavat tarkasti tukimallin lopullista sisältöä ja sen pitkäjänteisyyttä. Toimijat arvioivat, valmistuuko tuki ajoissa ennen investointipäätöksiä ja kohdellaanko eri konesalityyppejä yhdenvertaisesti. Lisäksi keskeistä on, kattaako tuleva tuki riittävästi veronkorotuksen vaikutuksia.

Jos nämä kysymykset jäävät avoimiksi, osa hankkeista voi siirtyä maihin, joissa tukimallit ja verotus ovat jo valmiita ja kustannusympäristö vakaampi. Siksi tukimallin valmistelu on tehtävä nopeasti ja johdonmukaisesti alaa kuunnellen. Sen sisällöstä on myös viestittävä selkeästi alan toimijoille ja mallin tulee olla läpinäkyvä ja pitkäaikainen. Hyperco näkökulmasta mallin on perustuttava konesalin tekniisiin ominaisuuksiin ja tuettava aidosti korkeaa lisäarvoa tuottavia datakeskuksia.

Hypercon ehdotukset jatkovalmisteluun

Hyperco korostaa, että uuden tukijärjestelmän tulee olla pitkäjänteinen, tasapuolinen ja selkeä, jotta investointipäätökset voidaan tehdä ennustettavasti.

Tuen kohdentaminen tulee perustua konesalin yhteiskunnalliseen arvoon, minkä määrittää ensi sijassa datakeskuksen suunnitellut tekniset ominaisuudet. Suurinta yhteiskunnallista lisäarvoa tuottavat korkean käytettävyyden datakeskukset, jotka suunnitellaan, rakennetaan ja operoidaan tavoitteena yli 99,999% toiminta koko laitoksen eliniän. Suuri toimintavarmuus tarkoittaa isoja investointeja paikallisesti rakennusvaiheessa (kaikki järjestelmät kahdennettuja) sekä merkittävää työllisyysvaikutuksia operaatiovaiheessa.

Datakeskusten hukkalämmön talteenotto on tärkeä osa Suomen energiajärjestelmää, sillä se tarjoaa kustannustehokasta ja päästötöntä kaukolämpöä sekä vahvistaa huoltovarmuutta. Siksi hukkalämmön hyödyntämisen tulee olla keskeinen osa tukijärjestelmän insentivejä kaikille konesaleille. Myös sähköverkon tasapainotustoiminnot ovat yhteiskunnallisesti tärkeitä. Tuki tulee rakentaa siten, että se vahvistaa Suomen asemaa vakaana ja kilpailukykyisenä investointiympäristönä.

Hyperco pitää tärkeänä, että veromuutoksen ja tukijärjestelmän yhteisvaikutus muodostaa vakaan ja ennustettavan toimintaympäristön, joka mahdollistaa käynnissä olevien ja tulevien datakeskusinvestointien toteutumisen Suomessa.

Hyperco on käytettävissä verojaoston mahdollisia lisäkysymyksiä ja tarkennuksia varten.

Aleksi Taipale

Toimitusjohtaja

Hyperco Oy

aleksi.taipale@hyperco.com